

**H. HARTZIEKENHUIS
MOL**

**Fixatie en
vrijheidsbeperkende
maatregelen**

WELKOM

**BIJ HET
H. HARTZIEKENHUIS
MOL**

Wat zijn vrijheidsbeperkende maatregelen en fixatie?

Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn alle middelen die hetzij direct, hetzij indirect, bij een persoon worden toegepast met als doel de bewegingsvrijheid te beperken.

Met fysieke fixatie wordt bedoeld: elke handelingsmethode, materiaal of uitrusting aan of in de buurt van het lichaam van de patiënt die deze niet kan verwijderen en die de bewegingsvrijheid van, of de normale toegang tot, het lichaam beperkt.

Het basisprincipe van het H. Hartziekenhuis Mol is dat er NIET wordt gefixeerd tenzij de veiligheid op geen enkele andere manier kan gevrijwaard worden.

Waarom fixeren?

Redenen om te fixeren:

- Veiligheid voor de patiënt en zijn omgeving.
- Bij probleemgedrag zoals: sterke onrust, agressie, wegloopgedrag, delirium of acute verwardheid ...

De verpleegkundige bespreekt en motiveert, zo snel mogelijk, waarom er fixatiemaatregelen genomen moeten worden.

In een noodsituatie kan het zijn dat de familie pas achteraf op de hoogte wordt gebracht.

De duur van fixeren wordt zo kort mogelijk gehouden.

Er wordt gekozen voor de minst ingrijpende maatregel. Alleen als het echt niet anders kan, gaan we over tot fysieke vrijheidsbeperkende maatregelen.

Fixatiemiddelen

Aangezien wij als ziekenhuis streven naar een fixatiearm beleid, trachten wij fixatie in de eerste plaats te voorkomen door het gebruik van alternatieven. Voorbeelden hiervan zijn antislipsokken, ziekenhuisbreed valpreventiebeleid, zo snel mogelijk verwijderen van infuus en sonden, ...

- Bedsponden worden het meest gebruikt. Ze bevinden zich aan de zijkanten van het bed en kunnen omhoog gebracht worden om te voorkomen dat de patiënt uit bed valt of stapt.

- Lendenband of Zweedseband, is een brede band die rond de buik van de patiënt vastgemaakt wordt bij fixatie in bed of zetel.
- Pols- en enkelbanden worden rond de pols(en) en enkel(s) aangebracht. Men gebruikt ze in combinatie met de lendenband om de patiënt zo veilig mogelijk te kunnen fixeren.
- Handschoenen om te verhinderen dat de patiënt zijn infuus, drains of sondes uittrekt.
- Een zetelgordel eventueel in combinatie met een one-way-glide om te beletten dat de patiënt kan opstaan.

Dwangmedicatie

In zeer acute situaties is het soms nodig om gebruik te maken van dwangmedicatie. Hieronder verstaan we het toedienen van medicatie met sederend effect zonder expliciete toestemming van de patiënt. Deze maatregel wordt slechts uitzonderlijk toegepast.

Isolatie

Onze dienst spoedgevallen beschikt over een isolatie- of afzonderingskamer. Deze ruimte wordt enkel gebruikt op indicatie van een arts bij extreem risicogedrag (suicide, alcohol- en/of drugsintoxicatie, agressie, ...)

Omwille van het ingrijpend karakter van deze handeling, wordt ook hier getracht om de duur van de afzondering te beperken in tijd.

Gevolgen van fixatie

Niet vrij kunnen bewegen is niet alleen een (bijzonder) ingrijpende ervaring voor de patiënt, maar ook voor de familie is het confronterend om een naaste gefixeerd te zien.

Omwille van de ingrijpende gevolgen probeert ons team van verpleeg- en zorgkundigen de vrijheidsbeperkende maatregelen zoveel mogelijk te beperken. Ook zorgverleners hebben het er moeilijk mee.

Mogelijke lichamelijke gevolgen zijn blauwe plekken, doorligwonden, toenemende afhankelijkheid, verminderde spierkracht (en dus meer kans op vallen) en soms zelfs ongelukken met een dodelijke afloop.

Fixatie kan ook psychologische gevolgen hebben zoals gevoel van isolatie, angst om verlaten te worden, ...

Wat kunt u doen als familie?

Het is van enorm belang dat u weet waarom fixatie wordt toegepast en dat u hierover praat met de verpleegkundige van de afdeling. Vooraleer over te gaan tot fixatie worden tal van alternatieven onderzocht.

Het is belangrijk dat de familie observeert hoe de patiënt reageert op bezoek. Beperk het aantal bezoekers; een vertrouwd persoon kan rust en afleiding bieden en soms het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen verminderen.

Eventueel kan in overleg met de verpleegkundige de fixatie tijdens uw bezoek opgeheven worden.

Zorg dat er geen scherpe voorwerpen (bv. een aardappelmesje) binnen handbereik van de patiënt zijn.

In overleg met de verpleegkundige zal beperking van bezoek of bezoek buiten de normale bezoeken besproken worden.

Nog vragen?

Hebt u nog vragen of opmerkingen, aarzel dan niet om de verpleegkundigen aan te spreken. Zij helpen u graag verder.

Deze brochure werd ontwikkeld door, en is eigendom van, het H. Hartziekenhuis Mol.

Elke reproductie of verspreiding zonder toestemming van de eigenaar is verboden.

Datum laatste aanpassing: 13 juni 2023

Naam auteur / verantwoordelijke: Team Ethische Commissie en Heidi Tops

Kwalificaties auteur: Interne liaison

H. Hartziekenhuis Mol
Gasthuisstraat 1 - 2400 Mol
Tel.: 014/71 20 00
E-mail: info@azmol.be
www.azmol.be